

۳

صحابیات پیامبر ﷺ

ام سلمه دختر ابوامیه

www.ketab.ir

مؤلفان

احمد اسماعیل تبار و محمد حسین مهوری

سرشناسه: اسماعیل تبار، احمد، ۱۳۴۳.
عنوان و نام پدیدآور: صحابیات پیامبر ﷺ [کتاب] / مولفان احمد اسماعیل تبار، محمدحسین مهوری.
مشخصات نشر: تهران: فرهنگ سبز، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ج.
شابک: ج. ۱: 978-600-6351-14-8 ج. ۲: 978-600-6351-85-8 ج. ۳: 978-600-6351-96-4
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا.
یادداشت: ج. ۳ (چاپ اول: ۱۴۰۲) (فیبا).
یادداشت: کتابنامه.
مدرجات: ج. ۱. حضرت خدیجه رضی الله عنها - ج. ۲. آمنه بنت وهب رضی الله عنها، حلیمه سعدیه رضی الله عنها، فاطمه بنت اسد رضی الله عنها
- ج. ۳. ام سلمه دختر ابوامیه.
موضوع: خدیجه (س) بنت خویلد، ۶۸-۳ قبل از هجرت.
موضوع: صحابه.
موضوع: صحابه زن.
شناسه افزوده: مهوری، محمدحسین ۱۳۴۰.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ ص ۱۳۵۳ الف/۶/۲۸ BP
رده‌بندی دیوینی: ۲۹۷/۹۴.
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۴۷۲۳۴۶.

نام کتاب: صحابیات پیامبر ﷺ (ام سلمه دختر ابوامیه)
مؤلفان: احمد اسماعیل تبار و محمدحسین مهوری
حروفچین و صفحه‌آرا: مهدیه سادات بهشتی مقدم
ویراستار: سولماز غریب‌زاده
طراح جلد: امیرمسعود رئوفی
نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۲
شمارگان: ۵۰۰ جلد
ناشر: انتشارات فرهنگ سبز
چاپ و صحافی: پیشگامان
شابک: ۹۶ - ۴ - ۶۳۵۱ - ۶۰۰ - ۹۷۸
شابک دوره: ۰ - ۹۴ - ۶۳۵۱ - ۶۰۰ - ۹۷۸
قیمت: ۳۲۰.۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ و در اختیار انتشارات فرهنگ سبز می‌باشد.

۸۸۵۲۱۳۳۳

دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه چهارم، بلاک ۱۳، طبقه سوم، واحد ۵

۰۹۳۸۶۷۲۸۶۱۷

WWW.Farhangesabzbook.ir

نشانی تارنما:

فهرست مطالب

مقدمه ۲۱

فصل اول: زندگی فردی و خانوادگی امسلمه دختر ابوامیه

۲۹	تبارنامه امسلمه
۳۰	خانواده امسلمه
۳۰	۱- پدرش، ابوامیه بن مغیره
۳۱	۲- مادر امسلمه
۳۲	۳- برادران و خواهران
۳۲	الف: برادرش، زهیر بن ابوامیه
۳۲	ب: برادرش، عامر بن ابوامیه
۳۳	ج: برادرش، عبدالله بن ابوامیه
۳۳	د: برادرش، مهاجر بن ابوامیه
۳۴	ه: برادرانش، هشام و مسعود
۳۴	۴- خواهران امسلمه
۳۴	عقد اخوت میان امسلمه و صفیه

- ۳۵ ۵- عموهای ام سلمه
- ۳۵ ۶- عموزادگان ام سلمه
- ۴۰ ۷- شوهر ام سلمه، ابوسلمه
- ۴۲ ۸- فرزندان ام سلمه
- ۴۳ الف: تولد یکی از فرزندان در حبشه
- ۴۴ ب: فرزندش، سلمه
- ۴۴ ج: فرزندش، عمر
- ۴۵ د: دختران ام سلمه
- ۴۵ ۹- سفینه، برده آزادشده ام سلمه
- ۴۶ شخصیت ام سلمه
- ۴۶ ۱- زیبایی
- ۴۷ ۲- فضیلت
- ۴۷ ۳- تلاوت قرآن
- ۴۷ ۴- امامت جماعت
- ۴۷ ۵- لباس ام سلمه
- ۴۸ ۶- ریسندگی
- ۴۸ ۷- تأمین هزینه فرزندان
- ۴۹ ۸- بخشش و جود
- ۴۹ ۹- رعایت حجاب از برده‌اش
- ۵۰ ۱۰- عدم حسادت
- ۵۱ ۱۱- باسواد بودن
- ۵۲ ۱۲- مشاهده جبرئیل علیه السلام
- ۵۳ ۱۳- مشاهده حضرت خضر علیه السلام
- ۵۳ ۱۴- گفتار علما درباره ام سلمه
- ۵۷ ۱۵- ام سلمه و عایشه
- ۶۰ ۱۶- شکستن عایشه، ظرف ام سلمه را

فصل دوم: زندگی اجتماعی امسلمه

۶۳	بخش اول: امسلمه در عصر نبوت
۶۳	تشریف به اسلام
۶۳	انذار پیامبر اکرم ﷺ به امسلمه
۶۴	هجرت امسلمه به حبشه
۶۵	نخستین هجرت امسلمه به حبشه
۶۶	اعزام نمایندگان قریش به حبشه
۶۷	اشعار ابوطالب به نجاشی
۶۸	ملاقات نمایندگان قریش با نجاشی
۴۹	احضار مهاجران توسط نجاشی
۷۱	گفتار مهاجران درباره حضرت عیسیٰ <small>علیه السلام</small>
۷۳	ماجرای پادشاهی نجاشی
۷۵	خروج حبشیان بر نجاشی
۷۶	پیروزی نجاشی بر دشمن
۷۷	بازگشت از حبشه
۷۸	هجرت دوم به حبشه
۷۸	اسلام نجاشی
۷۹	فوت نجاشی
۷۹	امسلمه و نقل معراج پیامبر اکرم ﷺ
۸۰	دستور پیامبر اکرم ﷺ به هجرت به مدینه
۸۱	نخستین مهاجر به مدینه
۸۳	کیفیت هجرت امسلمه
۸۵	منزل امسلمه در مدینه
۸۵	تکذیب شدن امسلمه از سوی مردم مدینه

- ۸۶ ماجرای عمار در ساختن مسجد النبی ﷺ
- ۹۱ فرماندهی ابوسلمه در سریه قطن
- ۹۳ دعای ابوسلمه برای امسلمه
- ۹۴ عیادت پیامبر اکرم ﷺ از ابوسلمه
- ۹۶ تسلیت پیامبر اکرم ﷺ به امسلمه
- ۹۶ نهی پیامبر اکرم ﷺ از نوحه سرایی باطل
- ۹۷ دعای امسلمه برای جایگزینی بهتر از ابوسلمه
- ۹۹ تاریخ وفات ابوسلمه
- ۱۰۰ نهی پیامبر اکرم ﷺ، امسلمه را از سر مه کشیدن
- ۱۰۱ ازدواج امسلمه با پیامبر اکرم ﷺ در مدینه
- ۱۱۲ منزل امسلمه پس از ازدواج
- ۱۱۳ ماندن پیامبر اکرم ﷺ نزد امسلمه
- ۱۱۵ غیرت عایشه نسبت به امسلمه
- ۱۱۵ منزلت امسلمه نزد پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۱۶ بخشیدن هدیه نجاشی به امسلمه
- ۱۱۶ آزدن پیامبر اکرم ﷺ توسط منافقان
- ۱۱۸ بیان مسائل خصوصی پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۱۹ واگذاری کارهای حضرت فاطمه رضی الله عنها به امسلمه
- ۱۱۹ حضور امسلمه در ازدواج حضرت فاطمه رضی الله عنها، سال دوم هجری
- ۱۲۰ تلاش امسلمه در ازدواج حضرت فاطمه رضی الله عنها
- ۱۲۳ فروختن زره و خریدن جهیزه
- ۱۲۴ مراسم عروسی
- ۱۳۱ زخم زبان منافقان
- ۱۳۲ افتخار حضرت فاطمه رضی الله عنها
- ۱۳۳ حضور امسلمه در جنگ‌های زمان پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۳۳ حضور امسلمه در نبرد اُحد در سال سوم هجری

۱۳۳	پانسمان جراحات حضرت علی <small>علیه السلام</small>
۱۳۳	پرستاری ام سلمه از شماس بن عثمان
۱۳۴	زیارت شهدای اُحد
۱۳۴	پرورش و نگهداری از امام حسن <small>علیه السلام</small>
۱۳۵	کمک به حضرت فاطمه <small>علیه السلام</small> در ولادت امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۳۶	کفالت و پرورش امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۳۸	غسل دادن فاطمه دختر اسد <small>علیه السلام</small>
۱۳۸	درخواست خادم توسط حضرت فاطمه <small>علیه السلام</small> از پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small>
۱۳۹	ساختن خانه‌ای از خشت
۱۴۰	حضور ام سلمه در غزوه مریسیع
۱۴۱	نزول آیه درباره ولید
۱۴۲	حضور ام سلمه در نبرد خندق در سال پنجم هجری
۱۴۵	توبه ابولبابه
۱۴۸	غزوه ذات السلاسل
۱۵۱	حضور ام سلمه در حدیبیه، سال ششم هجری
۱۵۲	اعتراض عمر به پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small>
۱۵۳	پیشنهاد ام سلمه به پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> برای قربانی و سر تراشیدن در حدیبیه
۱۵۵	آوردن هدیه برای پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> در حدیبیه
۱۵۶	آمدن ام کلثوم دختر عقبه نزد ام سلمه در مدینه
۱۵۸	امان دادن زینب، دختر پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> به شوهرش
۱۵۸	حضور ام سلمه در نبرد خیبر در سال هفتم هجری
۱۶۰	بهره‌مندی ام سلمه از غنائم
۱۶۰	سپردن صفیه یهودی به ام سلمه
۱۶۰	حسادت عایشه نسبت به صفیه
۱۶۱	همکاری همسران پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> علیه آن حضرت
۱۶۲	ماجرای تحریم

- ۱۷۶ ماجرای تخییر
- ۱۸۱ آمدن برادرش ولید (مهاجر)
- ۱۸۲ گریه ام سلمه برای ولید بن ولید
- ۱۸۴ تغییر نام ولید، توسط پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۸۶ شفاعت ام سلمه برای برادرش عبدالله
- ۱۸۹ غسل دادن زینب، دختر پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۸۹ محل خیمه ام سلمه در فتح مکه
- ۱۹۰ شستن سر پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۹۰ حضور ام سلمه در طائف
- ۱۹۱ نوشیدن آب شستشوی پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۹۱ در میان گذاشتن اسلام عکرمه بن ابی جهل با پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۹۳ شفاعت برای سلمه بن هشام
- ۱۹۳ بشارت قبول توبه به کعب
- ۱۹۵ شفاعت ام سلمه برای برادرش مهاجر
- ۱۹۶ حضور ام سلمه در حجة الوداع
- ۱۹۷ مخالفت عایشه با پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۹۸ مخالفت عایشه با حضرت علی رضی الله عنه
- ۱۹۹ نهی پیامبر اکرم ﷺ از کوتاه کردن مو
- ۱۹۹ رمی جمره عقبه
- ۲۰۰ قرض گرفتن برای قربانی
- ۲۰۰ حضور در کنار پیامبر اکرم ﷺ هنگام تراشیدن سر
- ۲۰۱ حضور پیامبر اکرم ﷺ نزد ام سلمه، شامگاه عید قربان
- ۲۰۱ پناه بردن زن سارق به ام سلمه
- ۲۰۲ طواف هنگام نماز صبح
- ۲۰۳ حضور ام سلمه در مراسم غدیر
- ۲۰۳ ارتحال پیامبر اکرم ﷺ

۲۰۳	۱- مسمومیت پیامبر اکرم ﷺ
۲۰۴	۲- کثرت استغفار پیامبر اکرم ﷺ پیش از مرگ
۲۰۴	۳- نشسته نماز خواندن پیامبر اکرم ﷺ
۲۰۴	۴- دادن دارو به پیامبر اکرم ﷺ
۲۰۶	۵- انتقال پیامبر اکرم ﷺ به خانه عایشه
۲۰۷	۶- سفارش‌های پیامبر اکرم ﷺ
۲۰۸	۷- حضرت علی <small>رضی الله عنه</small> هنگام ارتحال پیامبر اکرم ﷺ
۲۱۲	۸- سخنان پیامبر اکرم ﷺ با حضرت فاطمه <small>رضی الله عنها</small>
۲۱۴	۹- شیون ام سلمه
۲۱۴	۱۰- فوت پیامبر اکرم ﷺ
۲۱۷	بخش دوم: ام سلمه در عصر امامت حضرت علی <small>رضی الله عنه</small>
۲۱۷	ام سلمه پس از پیامبر اکرم ﷺ
۲۱۷	دفاع از حق حضرت فاطمه <small>رضی الله عنها</small>
۲۱۹	عیادت از حضرت فاطمه <small>رضی الله عنها</small> در بستر جراحت و بیماری
۲۲۰	شهادت حضرت فاطمه <small>رضی الله عنها</small>
۲۲۱	حضور ام سلمه در مراسم خاکسپاری حضرت فاطمه <small>رضی الله عنها</small>
۲۲۲	سهم ام سلمه از بیت المال در حکومت عمر
۲۲۳	مخالفت ام سلمه با عایشه در شیر دادن به بالغ
۲۲۸	نزاع عثمان و طلحه
۲۲۸	فتنه و آشوب در زمان عثمان
۲۲۹	ام سلمه و عمّار
۲۳۴	ام سلمه و عثمان
۲۳۴	خبرها و نامه امانت پیامبر اکرم ﷺ نزد ام سلمه
۲۳۷	مخالفت عایشه با عثمان
۲۳۹	موضع طلحه و زبیر در مقابل حضرت علی <small>رضی الله عنه</small>

- ۲۴۰ نامه طلحه و زبیر به عایشه
- ۲۴۱ خروج طلحه و زبیر بر حضرت علی رضی الله عنه
- ۲۴۱ دیدار عایشه با ام سلمه و یادآوری های ام سلمه
- ۲۵۴ نامه ام سلمه به عایشه
- ۲۵۶ سخنرانی ام سلمه علیه عایشه در مکه
- ۲۵۷ نامه ام سلمه به امیر مؤمنان رضی الله عنه در مکه
- ۲۵۷ خودداری حضرت علی رضی الله عنه از همراه بودن ام سلمه
- ۲۵۸ فرستادن فرزند ام سلمه برای یاری حضرت علی رضی الله عنه
- ۲۶۰ امانت داری ام سلمه از میراث امامت
- ۲۶۱ نامه ام سلمه به اهل عراق
- ۲۶۱ شادمانی حفصه
- ۲۶۲ هدایت یافتن زید بن صوحان به وسیله ام سلمه
- ۲۶۴ ملاقات عایشه با ام سلمه پس از بازگشت به مدینه
- ۲۶۵ ذکر حقانیت حضرت علی رضی الله عنه پس از نبرد جمل در سال ۳۶ هجری
- ۲۶۸ نامه ام سلمه به حضرت علی رضی الله عنه درباره قیس بن سعد
- ۲۶۹ حدیث ام سلمه درباره خوارج
- ۲۶۹ نامه به حضرت علی رضی الله عنه درباره توقف حمله به مکه و مدینه
- ۲۷۰ حمله بسر بن ارطاة به مدینه و واکنش ام سلمه
- ۲۷۳ بخش سوم: ام سلمه در عصر امامت امام حسن، امام حسین و امام سجاد رضی الله عنه
- ۲۷۳ نهی از دشنام دادن به حضرت علی رضی الله عنه و نشر فضائل آن حضرت در زمان معاویه
- ۲۷۵ ۱- حدیث عمره همدانی
- ۲۷۵ ۲- حدیث عقرب
- ۲۷۶ ۳- تصدیق سخن سعد
- ۲۷۹ ۴- نهی غلام ام سلمه از ناسزاگویی به حضرت علی رضی الله عنه
- ۲۸۳ ۵- نامه ام سلمه به معاویه

۲۸۴	۶- نهی شبت از ناسزاگویی به حضرت علی <small>علیه السلام</small>
۲۸۵	۷- نهی برادرزاده زید بن ارقم از ناسزاگویی به حضرت علی <small>علیه السلام</small>
۲۸۵	۸- حدیث قیس بن ابی حازم
۲۸۶	۹- نهی ابو عبدالله جدلی
۲۸۷	۱۰- استناد عمر بن عبدالعزیز به حدیث ام سلمه
۲۸۸	طلب حلالیت ام حبیبه از ام سلمه
۲۸۸	گریه برای سعد بن ابی وقاص
۲۸۸	ملاقات میثم تمّار با ام سلمه
۲۹۲	خبر دادن ام سلمه از شهادت امام حسین <small>علیه السلام</small>
۲۹۲	۱- خبر دادن جبرئیل <small>علیه السلام</small> از شهادت امام حسین <small>علیه السلام</small> و نشان دادن تربت وی
۲۹۴	۲- آمدن فرشته نزد پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small>
۲۹۵	۳- دادن خاک کربلا به ام سلمه
۳۰۳	روایت‌های امامان <small>علیهم السلام</small> و خبر ام سلمه درباره شهادت امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۰۵	شهادت امام حسین <small>علیه السلام</small> ، ذخیره شفاعت امت
۳۰۶	آمدن میوه‌های بهشتی برای اهل بیت <small>علیهم السلام</small>
۳۰۷	وداع امام حسین <small>علیه السلام</small> با ام سلمه در مدینه
۳۰۹	امانت دادن امام حسین <small>علیه السلام</small> کتاب‌ها و وصیت را به ام سلمه
۳۱۰	سرکشی مداوم ام سلمه به تربت
۳۱۰	روای ام سلمه از پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small>
۳۱۵	خبر ام سلمه از نوحه‌سرایی جنیان برای امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۱۷	انده ام سلمه بر امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۱۸	پوشیدن لباس سیاه ام سلمه در شهادت امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۱۹	خشم خدا بر قاتلان امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۱۹	باران خون
۳۱۹	زیارت امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۲۰	کشته شدن نوادگان ام سلمه در واقعه حرّه

۳۲۲	بیماری و وفات ام سلمه
۳۲۲	۱- چشم درد ام سلمه
۳۲۲	۲- تاریخ وفات ام سلمه
۳۲۶	۳- عمر ام سلمه
۳۲۶	۴- نماز بر بدن ام سلمه
۳۲۹	۵- محل دفن ام سلمه

فصل سوم: روایت‌های ام سلمه

۳۳۵	الف: روایت‌های ام سلمه درباره سیره فردی پیامبر اکرم ﷺ
۳۳۵	۱- بوی بدن پیامبر اکرم ﷺ
۳۳۵	۲- زیبایی پیامبر اکرم ﷺ
۳۳۵	۳- مزاح با پیامبر اکرم ﷺ
۳۳۵	۴- خلوت پیامبر اکرم ﷺ با همسرانش
۳۳۶	۵- وضو هنگام جنابت
۳۳۶	۶- اجتناب از نیم خورده حائض
۳۳۶	۷- غذای پیامبر اکرم ﷺ
۳۳۹	۸- پذیرفتن هدیه
۳۴۰	۹- لباس پیامبر اکرم ﷺ
۳۴۰	۱۰- رنگ کردن لباس با زعفران
۳۴۰	۱۱- زیورآلات همسران پیامبر اکرم ﷺ
۳۴۱	۱۲- موی پیامبر اکرم ﷺ
۳۴۲	۱۳- سیره پیامبر اکرم ﷺ در مسافرت
۳۴۲	۱۴- آب نوشیدن پیامبر اکرم ﷺ
۳۴۲	۱۵- مسواک پیامبر اکرم ﷺ
۳۴۳	۱۶- رختخواب پیامبر اکرم ﷺ

- ۱۷- وارد نشدن به خانه طلاکاری شده ۳۴۳
- ۱۸- بر افروخته شدن چهره اش هنگام خوشحالی ۳۴۳
- ۱۹- سرخ شدن صورت هنگام خشم ۳۴۴
- ۲۰- منبر پیامبر اکرم ﷺ ۳۴۴
- ب: روایت های ام سلمه درباره سیره عبادی پیامبر اکرم ﷺ ۳۴۵
- ۱- غسل آن حضرت ۳۴۵
- ۲- وضوی پیامبر اکرم ﷺ ۳۴۶
- ۳- سجده بر حصیر و خاک ۳۴۶
- ۴- حالت پیامبر اکرم ﷺ هنگام نماز ۳۴۷
- ۵- شتاب در نماز ظهر ۳۴۸
- ۶- نماز در مقابل همسرش ۳۴۸
- ۷- دو رکعت نماز بعد از نماز ظهر ۳۴۸
- ۸- صبر کردن برای خروج زنان ۳۵۰
- ۹- خوردن شام قبل از نماز عشاء ۳۵۰
- ۱۰- نماز شب ۳۵۱
- ۱۱- خواندن بسم الله الرحمن الرحيم ۳۵۲
- ۱۲- روزه پیامبر اکرم ﷺ ۳۵۵
- ۱۳- اعتکاف پیامبر اکرم ﷺ ۳۵۷
- ۱۴- استمرار بر عمل ۳۵۷
- ۱۵- دعاهای پیامبر اکرم ﷺ ۳۵۸
- ۱-۱۵- دعای آن حضرت هنگام صبح ۳۵۸
- ۲-۱۵- دعای پیامبر اکرم ﷺ هنگام خروج از خانه ۳۵۸
- ۳-۱۵- دعای پیامبر اکرم ﷺ هنگام رفتن به نماز ۳۵۹
- ۴-۱۵- دعای پیامبر اکرم ﷺ پس از نماز صبح ۳۶۰
- ۵-۱۵- دعای پیامبر اکرم ﷺ هنگام اذان مغرب ۳۶۰
- ۶-۱۵- بیشترین دعای پیامبر اکرم ﷺ ۳۶۱

- ۳۶۲ ۱۵-۷- دعا‌های دیگر پیامبر اکرم ﷺ
- ۳۶۴ ۱۵-۸- دعای ام‌سلمه به اسم اعظم
- ۳۶۶ ج: روایت‌های ام‌سلمه درباره سیره اجتماعی پیامبر اکرم ﷺ
- ۳۶۶ ۱- یکسان بودن ظاهر و باطن پیامبر اکرم ﷺ
- ۳۶۶ ۲- ناراحتی پیامبر اکرم ﷺ از انفاق نکردن
- ۳۶۷ ۳- معاشرت پیامبر اکرم ﷺ با زیردستان
- ۳۶۸ ۴- کیفیت برخورد با عطسه کننده
- ۳۶۸ ۵- اشکال نکردن در نسب دیگران
- ۳۶۸ ۶- فال بد زدن
- ۳۶۹ ۷- اصلاح محل برای نزول فرشته
- ۳۶۹ ۸- قضاوت پیامبر اکرم ﷺ
- ۳۷۰ ۹- شفاعت پیامبر اکرم ﷺ
- ۳۷۱ ۱۰- معجزه‌های پیامبر اکرم ﷺ
- ۳۷۱ ۱-۱۰- ستون حنانه
- ۳۷۲ ۲-۱۰- ضمانت آهو
- ۳۷۳ ۳-۱۰- سنگ شدن گوشت
- ۳۷۴ ۱۱- شأن نزول آیه تطهیر
- ۳۹۵ ۱۲- مصادیق اهل بیت علیهم‌السلام
- ۳۹۷ دیدگاه اول: تطبیق اهل بیت علیهم‌السلام بر همسران پیامبر اکرم ﷺ
- ۳۹۹ دیدگاه دوم: اراده اصحاب کساء و همسران پیامبر اکرم ﷺ
- ۴۰۲ دیدگاه سوم: مقتضای مضمون آیه تطهیر و اختصاص به اهل بیت علیهم‌السلام و اصحاب کساء
- ۴۰۴ ادله اختصاص اهل بیت علیهم‌السلام به اصحاب کساء
- ۴۲۹ روایت‌های معارض درباره اهل بیت علیهم‌السلام
- ۴۳۷ د: روایت‌های ام‌سلمه درباره فضائل حضرت علی علیه‌السلام
- ۴۳۷ ۱- ایمان حضرت علی علیه‌السلام
- ۴۳۹ ۲- حضرت علی علیه‌السلام، سرور اهل زمین

- ۳- حضرت علی علیه السلام از صدیقین ۴۳۹
- ۴- حضرت علی علیه السلام محبوب ترین مردم نزد خدا ۴۴۰
- ۵- ذکر فضائل حضرت علی علیه السلام ۴۴۰
- ۶- حضرت علی علیه السلام با حق ۴۴۰
- ۷- حضرت علی علیه السلام با قرآن ۴۴۲
- ۸- حدیث منزلت ۴۴۴
- ۹- شهید بودن حضرت علی علیه السلام ۴۴۵
- ۱۰- علم حضرت علی علیه السلام ۴۴۵
- ۱۱- نصیحت ام سلمه به خالد بن ولید ۴۴۵
- ۱۲- جایگاه حضرت علی علیه السلام نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۴۴۶
- ۱۳- حبّ و بغض به حضرت علی علیه السلام ۴۴۸
- ۱۴- تشیع و شیعیان حضرت علی علیه السلام ۴۵۰
- ۱۵- کفر منکران حضرت علی علیه السلام ۴۵۲
- ۱۶- دو معجزه درباره حضرت علی علیه السلام ۴۵۵
- ۱-۱۶- زنده کردن مرده ۴۵۵
- ۲-۱۶- ردّ الشمس ۴۵۵
- ۱۷- نقل فضائل حضرت علی علیه السلام توسط ام سلمه برای ابن عباس ۴۵۶
- ۱۸- هدایت شامیان با حدیث ام سلمه درباره حضرت علی علیه السلام ۴۵۸
- امامان علیهم السلام پس از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۴۶۴
- حق اهل بیت علیهم السلام بر مسلمانان ۴۶۵
- داخل شدن در مسجد در حال جنابت ۴۶۵
- حضرت فاطمه علیها السلام شبیه ترین مردم به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۴۶۶
- ه: روایت های ام سلمه درباره حضرت مهدی (عج) ۴۶۷
- عدم دستیابی فرزندان حضرت فاطمه علیها السلام (معصومین علیهم السلام) به حکومت، تا امام زمان (عج) ۴۶۷
- حضرت مهدی (عج) از فرزندان حضرت فاطمه علیها السلام ۴۶۸
- نشانه های ظهور ۴۶۸

- ۴۶۸ ۱- خوشبخت شدن فرومایگان
- ۴۶۹ ۲- سوراخ شدن سد یا جوج و مأجوج
- ۴۶۹ ۳- دجال
- ۴۷۰ ۴- فرو رفتن سپاه در زمین
- ۴۷۲ ۵- عمل به سنت پیامبر اکرم ﷺ
- ۴۷۴ ۶- وفور نعمت در زمان حکومت حضرت مهدی (عج)
- ۴۷۴ ۷- عدالت در زمان حکومت حضرت مهدی (عج)
- ۴۷۴ ۸- مدت حکومت حضرت مهدی (عج)
- ۴۷۶ و: روایت‌های ام‌سلمه درباره موضوع‌های گوناگون
- ۴۷۶ ۱- محروم نبودن زنان
- ۴۷۸ ۲- جهاد زنان
- ۴۷۹ ۳- برتری زنان بر حوریان بهشتی
- ۴۸۰ ۴- اختیار زن در ازدواج
- ۴۸۰ ۵- ثواب خانه‌داری
- ۴۸۱ ۶- رضایت شوهر
- ۴۸۱ ۷- ثواب آمیزش
- ۴۸۲ ۸- زن بچه‌آور
- ۴۸۲ ۹- خوش اخلاقی
- ۴۸۳ ۱۰- حجاب زن
- ۴۸۴ ۱۱- فخر فروشی
- ۴۸۶ ۱۲- نماز خواندن نوع‌روسان در مسجد النبی ﷺ
- ۴۸۶ ۱۳- بهترین محل برای نماز زنان
- ۴۸۶ ۱۴- شوهر دزدی
- ۴۸۷ ۱۵- برهنگی قیامت
- ۴۸۷ ۱۶- آرایش زن شوهر مرده
- ۴۸۸ ۱۷- ترک امر به معروف

- ۱۸- اعمال اصحاب پس از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۴۸۹
- ۱۹- حاکمان پس از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۴۸۹
- ۲۰- کار خیر ۴۹۰
- ۲۱- کمک مالی به خانواده ۴۹۱
- ۲۲- پرستاری از بیمار ۴۹۱
- ۲۳- شرط قبولی اعمال ۴۹۱
- ۲۴- آباد کردن زمین ۴۹۲
- ۲۵- بیرون کردن یهود ۴۹۲
- ۲۶- سفید کردن محاسن در اسلام ۴۹۲
- ۲۷- خیرخواهی خدا برای بنده ۴۹۲
- ۲۸- کم نشدن مال با صدقه ۴۹۳
- ۲۹- وسوسه های درونی ۴۹۳
- ۳۰- حج ۴۹۳
- ۳۱- محبوب ترین سوره ها نزد خداوند ۴۹۵
- ۳۲- صله رحم ۴۹۵
- ۳۳- مشاور ۴۹۵
- ۳۴- تواضع ۴۹۶
- ۳۵- هدیه دادن ۴۹۶
- ۳۶- آزار همسایه ۴۹۷
- ۳۷- راست ترین شعر ۴۹۷
- ۳۸- نوشیدن شیر ۴۹۷
- ۳۹- خوردن پنیر ۴۹۷
- ۴۰- بریدن نان با چاقو ۴۹۸
- ۴۱- بوییدن غذا ۴۹۸
- ۴۲- آروغ زدن ۴۹۸
- ۴۳- دنیای فریبنده ۴۹۸

- ۴۹۹ ۴۴- حجامت
- ۴۹۹ ۴۵- مسخ شدگان
- ۴۹۹ ۴۶- دعاهاى در کنار محتضر
- ۵۰۰ ۴۷- بناسازى بر روى قبرها
- ۵۰۰ ۴۸- گريه بر ميت
- ۵۰۰ ۴۹- زيارت قبور
- ۵۰۰ ۵۰- حوربان بهشتى
- ۵۰۲ ۵۱- برهنگى قيامت
- ۵۰۲ ۵۲- تسلط خدا بر عرش
- ۵۰۳ ۵۳- ايمان آوردن اهل كتاب
- ۵۰۳ ۵۴- نبودن شفا در حرام
- ۵۰۴ ۵۵- رباخوارى
- ۵۰۵ ۵۶- غيبت
- ۵۰۵ ۵۷- رشوه خوارى
- ۵۰۵ ۵۸- نوشيدن در ظرف نقره
- ۵۰۶ ۵۹- صدای زنگ
- ۵۰۶ ۶۰- كنيز آوازه خوان
- ۵۰۷ ۶۱- حضرت عيسى بن مریم ﷺ
- ۵۰۷ ۶۲- حضرت ادریس ﷺ
- ۵۰۷ ۶۳- ابن عباس
- ۵۰۸ ۶۴- عبدالرحمان بن عوف
- ۵۰۹ منابع و مآخذ

مقدمه

زنان، قریب به نیمی یا بیش تر جمعیت جامعه انسانی را تشکیل می دهند و از بالاترین سطح سیاسی و مقامی جامعه تا پایین ترین وضعیت اجتماعی هر جامعه مورد مطالعه اهل تحقیق و دقت قرار می گیرند و در وقایع و تحولات تاریخی بزرگ سیاسی و اجتماعی نظیر نبوت پیامبر اسلام ﷺ، جایگاه زنان در فرهنگ اسلام مورد توجه اهل تحقیق قرار گرفته است. پیامبر اسلام ﷺ بنا به نص قرآن، اسوه و الگوی نیکوی تمام عیار مسلمانان است و هر فعل یا ترک فعل ایشان، الگوی مسلمانان در نظام و موقعیت متناسب با آنان است. هر شخص مسلمان در گفتار و رفتار خود باید سعی کند خود را متخلق به اخلاق پیامبر اسلام ﷺ کند؛ چراکه خداوند متعال، ایشان را دارای اخلاق بزرگ معرفی کرد.

زنان در فرهنگ زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی پیامبر اسلام ﷺ جایگاه ممتازی دارند که برای عرب های مکه و مدینه چنین جایگاهی در آن زمان دور از ذهن و تصور آنها بوده است. عرب های حجاز که دختران تازه ولادت یافته را به خاطر شرمساری دختردار شدن، زنده به گور می کردند، با فرهنگی مواجه شدند که زن، مورد اعتماد پیامبر اسلام ﷺ قرار می گیرد و بعد از عصر نبوت، به عنوان امین رسول خدا ﷺ ناقل اخباری منحصر به فرد از پیامبر اسلام ﷺ می شود. زن، نه تنها مقام مادری برای فرزند خود پیدا می کند که در فرهنگ اسلام و قرآن، مقام مادری برای تمام مسلمانان پیدا می کند و مورد احترام همه مؤمنان قرار می گیرد.

معرفت و شخصیت ام سلمه

ام سلمه در عصر نبوت، زنی باسواد بود. او با معرفت، اسلام را پذیرفت و بعد از آزار و اذیت مشرکان مکه به همراه شوهرش به حبشه هجرت کرد. او صاحب جمال و کمال بود و خانواده باکرامتی را تشکیل داده بود. ام سلمه زنی با قدرت تحلیل و صاحب نظر سیاسی بود و به خوبی اشخاص و جریان های سیاسی جامعه مسلمانان را تحلیل می کرد. او دین اسلام و نبوت پیامبر اسلام ﷺ را فراتر از بحث های قبیله ای و خانوادگی شناخت و برای نسل های آینده به عنوان یکی از باشخصیت ترین صحابیات و یاران رسول خدا ﷺ اظهار نظر و ارائه طریق کرد و گزاره های اعتباری پیامبر اسلام ﷺ را درباره شخصیت دوم دین اسلام، حضرت علی ﷺ بیان کرد.

جایگاه سیاسی و اجتماعی ام سلمه

ام سلمه، نه تنها به عنوان زوجة رسول خدا ﷺ و ام المؤمنین، بلکه به عنوان صحابه بزرگ پیامبر اسلام ﷺ بعد از ارتحال ایشان به وظیفه شرعی خود عمل کرد و حتی با شخصیت های مهم یاران پیامبر اسلام ﷺ درباره مسیر درست و راه مستقیم بعد از پیامبر اسلام ﷺ به بحث و گفتگو نشست و حتی با اشخاصی چون عایشه به مناظره پرداخت و سخنان و توصیه های پیامبر اسلام ﷺ را متذکر شد تا عایشه اسیر دام منحرفانی چون عبدالله، پسر زبیر و توطئه گران اموی نشود.

ام سلمه به صراحت از ولایت حضرت علی ﷺ بعد از ولایت نبوی با عایشه سخن گفت و او را از جنگ و درگیر شدن نظامی با حضرت علی ﷺ بر حذر داشت اما بدخواهان و کژاندیشان نگذاشتند عایشه به عنوان ام المؤمنین در منزل رسول خدا ﷺ مستقر بماند و او را به بصره عراق بردند تا جنگ خونین جمل را علیه حضرت علی ﷺ به پا کنند تا ولایت بلا فصل حضرت علی ﷺ بعد از رسول خدا ﷺ، حتی از بیت رسول خدا ﷺ توسط عایشه مخدوش شود و زمینه برای نفوذ امویان توسط معاویه باز شود.

تلاش ام سلمه در موضع گیری سیاسی به نفع ولایت بلا فصل حضرت علی ﷺ در برابر

عایشه و ام حبیبه دختر ابوسفیان که همسران پیامبر ﷺ و ام المؤمنین بودند، بسیار روشنگری تاریخی، سیاسی و اسلامی دارد و اقدام منحصر به فردی است که تنها از این صحابه رسول خدا ﷺ و ام المؤمنین در فقدان و فراق حضرت خدیجه ﷺ و حضرت فاطمه زهرا ﷺ، دختر رسول خدا ﷺ ممکن و میسر بود. ام سلمه از اسرار و رازهای خصوصی پیامبر اسلام ﷺ با عایشه در خانه خودش خبر داد و عایشه را در بسیاری از موارد، مجاب و قانع کرد که علیه ولایت و امامت حضرت علی ﷺ دست به اقدام عملی نزنند اما سرانجام عایشه فریب آل زبیر و آل امیه را خورد و در جنگ خونین جمل در سال ۳۷ هجری قمری علیه حضرت علی ﷺ وارد جنگ شد.

ام سلمه و بنی امیه

ام المؤمنین ام سلمه در میر خط سیاسی امامت حضرت علی ﷺ همواره یاور و حامی حضرت علی ﷺ در برابر بنی امیه به سرکردگی معاویه و حمایت ام حبیبه خواهر معاویه و زوجه رسول خدا ﷺ بود، به طوری که مسلمانان خط درست سیاسی اسلام علوی یا اموی را از ام سلمه فرامی گرفتند که اسلام اموی با ادعای خال المؤمنین (دایی مؤمنین) بودن معاویه، حسب این که معاویه برادر ام حبیبه دختر ابوسفیان است، گزافی بیش نیست و معاویه در مقابل حضرت علی ﷺ هیچ معرفت و دانشی از فقه پیامبر اسلام ﷺ نداشت، بلکه حضرت علی ﷺ دروازه ورودی شهر علم رسول خدا ﷺ بود. حمایت ام سلمه از حضرت علی ﷺ در جنگ صفین بین سپاه علوی و اموی در سال ۳۸ هجری قمری، بسیار تعیین کننده بود، به طوری که بعد از شخصیت‌هایی چون عمّار، شخصیت زن مسلمانی چون ام سلمه در این مقام و موقعیت سیاسی، کم نظیر و بلکه بی نظیر است و بسیاری از مسلمانان، خط فکر سیاسی خود را از ام المؤمنین ام سلمه با تصریح و نص روایی ایشان از رسول خدا ﷺ می گرفتند.

ام سلمه و خوارج

خوارج که گروه انشعابی از سپاه و جمعیت طرفدار حضرت علی علیه السلام بودند، با شعار صحیح اما اراده غلط از آن که، حکم تنها از آن خداوند متعال است، موجب تردید وسیعی در جامعه سیاسی حکومت حضرت علی علیه السلام شدند. در این وضعیت، موضع‌گیری ام‌المؤمنین، ام سلمه با توجه به وضعیت عایشه، بسیار تعیین‌کننده بود و ام سلمه از حامیان معنوی، سیاسی و بی‌نظیر حضرت علی علیه السلام بود. شاید اگر ام سلمه در سال‌های ۳۷ و ۳۸ هجری قمری نمی‌بود، بسیاری از یاران حضرت علی علیه السلام دچار تردید می‌شدند و حداقل از حمایت همه‌جانبه حضرت علی علیه السلام دست می‌کشیدند اما هر پریشی که از جنگاوران سپاه علوی متوجه ام سلمه می‌شد، او با صراحت و با استناد به موضع‌گیری پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم از حضرت علی علیه السلام حمایت می‌کرد و این کار بسیار مهم ام سلمه در میان حمایت سایر زنان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم نظیر ام حبیبه دختر ابوسفیان، عایشه دختر ابوبکر و حفصه دختر عمر، قوت قلب بی‌نظیری برای یاران و سپاهیان حضرت علی علیه السلام بود.

ام سلمه و امامت امامان علیهم السلام

ام سلمه به عنوان ام‌المؤمنین از خیرهای غیبی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم درباره امامت امامان بعد از نبوت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم خبر می‌دهد و این که آن‌ها قبل از قیام قائم آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم به حکومت نمی‌رسند و آخرین امام و وصی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم، حضرت مهدی (عج) است که قیام و حکومت مورد نظر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم را ایجاد می‌کند. تأکید و اخبار ام سلمه درباره امامت و جانشینی حضرت علی علیه السلام و اولاد معصوم ایشان در عصر حکومت امویان و تبلیغات دروغین آن‌ها، تنها چراغ هدایت از بیت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم برای تبلیغ امامت امامان علیهم السلام بعد عصر نبوت بود. ام سلمه بارها و بارها یادآور جانشینی حضرت علی علیه السلام و فرزندانش به سایرین؛ حتی زنان دیگر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم بود تا آن‌ها مسئله امامت بعد از نبوت را فراموش نکنند و مسئله حکومت اسلام را منهای حکومت الهی به حالت سلطنت و پادشاهی ایران و روم برنگردانند؛ مسئله‌ای که در روند رشد فرهنگی، اجتماعی،

اقتصادی و سیاسی جامعه اسلامی بی نظیر است.

ام سلمه و شهادت امام حسین علیه السلام

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله بنا به نقل ام سلمه، خبر شهادت امام حسین علیه السلام را در عصر نبوت از طرف خداوند از طریق جبرئیل علیه السلام اعلام کرد و مقداری خاک کربلا را به ام سلمه داد تا هنگام شهادت امام حسین علیه السلام، خونین شود و ام سلمه با توجه به سفر امام حسین علیه السلام به سوی مکه و عراق و مراقبت از خاک کربلا که جبرئیل علیه السلام به پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله داده بود، خبر شهادت و حقانیت امام حسین علیه السلام را در مدینه منتشر کرد. این حرکت فرهنگی و خبررسانی الهی ام سلمه، حقانیت جریان امامت بنی هاشم را در برابر حکومت بنی امیه ثابت کرد و خبر شهادت امام حسین علیه السلام از طرف پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و تحقق آن در محرم سال ۶۱ هجری قمری، نشانده دیگری از جایگاه رفیع ام سلمه در میان صحابیات پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله است.

حرکت ام سلمه به عنوان ام المؤمنین رضی الله عنهما پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله، خط بطلانی بر سایر ادعاها و گرایش‌های قومی و قبیله‌ای وابسته به سایر زنان پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله بود و بی تردید هیچ گزینه دیگری در پاسخ به سایر زنان پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله جز ام سلمه وجود نداشت تا حق را از باطل تا پایان عمرش به مسلمانان ثابت کند و راه مستقیم را به آنها نشان بدهد. انتشارات فرهنگ سبز با چاپ این آثار ارزشمند سعی دارد تا قدمی هر چند کوچک در جهت معرفی این زنان بزرگ تاریخ صدر اسلام بردارد تا به وظیفه فرهنگی خود عمل کرده باشد.